

Prenumerata wynosi:
we Lwowie:
miesięcznie 22 korony;
za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 50 halerzy;
na prowincji:
z jednorazową przesyłką: z dwurazową przesyłką:
rocznie 30 K — h. rocznie 36 K — h.
kwartalnie 7 50 „ kwartalnie 9 „
miesięcznie 2 50 „ miesięcznie 3 „
W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Adres: „DZIENNIK POLSKI“ — Lwów, plac Marjacki 1. 7.
Telefonu Nr. 151.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYŚLAW SCHMITT.

Ogłoszenia:
Za 1000 rrsz petitowy albo jego miejsce 20 halery.
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadestane* 40 halery.
Drobne ogłoszenia po 3 halery za słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halery.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halery.
Numer pojedynczy:
we Lwowie: na prowincji:
poranny . . . 8 halery poranny . . . 10 halery
popołudniowy . 4 halery popołudniowy . 5 halery

Lwów, 13 czerwca.

Wóród huku dział i sum bojowych na wschodnich rozłogach Azji — wśród żywiołowych orkanów, które wstrząsały od dłuższego czasu państwami i narodami starej Europy do ich podwalin najgłębszych, dziwnie piękna, a serce polskie porywająca melodja brzmiał ten głos sędziwego monarchy do namiestnika naszego kraju, hr. Potockiego — zwracający narodowi polskiemu Wawel odwieczny — na wasze już czasy.

Wówczas, kiedy chwilej i jakby niewłaściwemu car Północy śnać nie ma dość siły, aby rozpedzić na cztery wiatry krwiożerczą zgraję nowożytnego swego „oprycznictwa“, jakim jest biurokracja rosyjska i zwrócić narodowi naszemu bodaj cząstkę zrabowanych mu, a przyrodzonych praw jego do bytu i rozwoju; wówczas, gdy nad Wartą potomstwo wiarołomnych mistrzów Zakonu i kuriatrów, wysłała się, aby zelać żywioł nasz, aby na tej ziemi Piastów jak najrychlej zetrzeć brutalną ręką wszelki ślad nawet tysiącletniej przeszłości naszej — wówczas potomek najstarożytniejszej w świecie dynastji, najpoważniejszy wiekiem i długim szeregami lat panowania monarcha, ze wszech stron cieżko otaczany patriarcha głów koronowanych, Franciszek Józef, zwraca się ze szczerem uczuciem dobrego, sprawiedliwego ojca do podległego Jego berłu odtłamu narodu polskiego i oddając mu na własność ponową tę starożytną siedzibę królów naszych, w obliczu całego świata z naciśkiem podnosi „pełną chwały tradycję“ tego „dumnego gmachu“

Jakż rozdziewek potężny pomiędzy tą najnowszą, wielkoduszną enuncjacją, tym czynem wspaniałomyślnym potomka Marij Teresy — a ukazami potomka carycy Katarzyny II, lub zionącymi nienawiścią słowami następcy przemiewiercy Fryderyka II, ilekroć on potraci w swoich improwizacjach oratorskich o strunę polską...

Nie ulega wątpliwości żadnej, że w dziele, przedłożonej — rzec można — dobie dla narodu naszego, kiedy o to się ważył losy kilkunastu milionów naszej braci za słupami carskimi, ten imponujący głos cesarski do Polaków, wotający donosiło o ich przeszłości dziejowej, obudził i nad Nową i nad Spławą głębokie, olbrzymie wrażenie. Nie ulega wątpliwości żadnej, że stokroć silniej i skuteczniej od najwymowniejszych mmerjałów i artykułów publicystycznych, ta drobna wiązanka słów cesarskich przypomina dziś całemu światu, że naród polski, jak był, tak i jest i żyje wśród reszty oświeconych udów, że nitylko opromieniają jego prze-

szłość „pełne chwały tradycję“, ale i dzisiaj ma on wszelkie prawo do godnej tych tradycji przyszłości!

Za ten akt wielkiej, niemal historycznej doniosłości dla narodu polskiego w bieżącej właśnie chwili, za otwarte i głośne uznanie monarche dla jego najdroższych uczuć — odczuwa w tej chwili cały naród ten, jak daleko rozbrzmiewa jego mowa cudna i gdziekolwiek biją serca polskie, wdzięczność gorącą, niesie temu dobremu monarche hołd i serca w dani!

Za tę garść złotych blasków, które z czarnych nad ojczyzną naszą horyzontów spadły dziś na wyniosłe czoło starożytnego Kazimierzowego zamczyska nad Wisłą, niechaj Przedwieczny sowiec wynagrodzi temu dobremu, rozumnemu i sercem kierującemu się starcowi w koronie!

Oby przez długie jeszcze lata danem Mu było zbierać hołdy zasłużone od synów narodu, który ościenni mocarze radziby sprzątnąć z widowni dziejowej — jako wiekulisty, ku niebu sterczący pomnik ich dziejowych zbrodni.

To odrębne pismo cesarskie w sprawie Wawelu spocznie niezawodnie w skarbcu Piławitów jako najcenniejszy klejnot ich rodu. Syn niezapomnianego Adama Potockiego może być zapewne dumny, że oto jego imię spleciło się w ten sposób na wieki z nową, a stokroć wspanialszą epoką w żywocie omśnionej wiekami rezydencji władców polskich.

Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych.

Lwów 13 czerwca.

Przez oba dni świąteczne bawili w mieście naszym przybyli na walne zgromadzenie „Tow. nauczycieli szkół wyższych“, delegaci ze wszystkich stron kraju. Obradowano w murach naszej wszechnicy, w auli, a obrady te, które rieraż gorącym tępem się odznaczały, dały świetny obraz pracy, pragnień i dążeń wychowawców naszej młodzieży. W stosunkowo krótkim przeciągu czasu, przedyskutowano tyle spraw plekających, ważnych nitylko dla nauczycielstwa, ale i dla ogółu społeczeństwa, rzucano tyle myśli pięknych, iż to samo już starczył może za dowód, jak nauczyciele szkół średnich pojmują zawód swój, zadania i obowiązki, ciążące na ich barkach. A jeżeli dodamy do tego uchwały, powzięte po głębokiej rozprawie, łatwo jest odtworzyć sobie obraz działalności tego Towarzystwa, dążącego z każdym dniem do postawionych sobie ideałów.

Po nabożeństwie, odprawionem na pomyślność obrad walnego zgromadzenia w kościele św. Mikołaja o godzinie 10 rano, zgromadzili się w niedzielę liczni uczestnicy zjazdu, przybyli z całego kraju, w auli lwowskiej *Almae matris*.

To też zapowiedź przybycia monarchy do naszego kraju powitano z zadowoleniem, a Gołuchowski łatwo już skłonił szlachę, ażeby jak najżywszy w przyjęciu wzięła udział. Cesarz przejeżdżał wprawdzie w charakterze uczelnego wodza, co było naturalnem wobec wojny krymskiej, ale program pobytu ułożony był tak, aby i szersze warstwy mogły się zbliżyć do monarchy. W dniu 13 czerwca 1855 r. salwy armatnie zawiadomiły mieszkańców, że cesarz stanął na polskiej ziemi, a w ośm dni później tłumy ludu przyjmowały go we Lwowie u rogatki grodeckiej. Burmistrz, radca gubernialny Höpfingen, witał przemową niemiecką, mieszczanin i radny Sidorowicz w języku polskim. Przez zaplanowane tłumami ulice udał się cesarz do pałacu namiestnikowskiego, przed którym wieczorem o godzinie 10 urządzono wspaniały pochód z pochodniami (3000 uczestników) przy dźwiękach muzyk wojkowych i kantaty. Miasto było oświetlone.

W teatrze odebrano „Wiśliczanki“, zakończone żywym obrazem „Osób w ubiorach ludów galicyjskich z połowy XVIII wieku“. W świątce cesarza znajdowali się marszałkowie polni-porucznicy Kōnigstein, Török, hr. Hess, br. Schlick, Grüne, Clam-Gallas, Kōlner etc. Cesarz zabawił we Lwowie do 25 rano, lustrując wojsko, zwiedzając urzędy i zakłady, udzielając posłuchań. W dniu ostatnim pobytu, 24 czerwca, był w katedrze na mszy św., odprawionej przez arcybiskupa Baranieckiego, po obiedzie na strzelnicy, gdzie strzelał do tarczy; wieczorem zaś słuchał z balkonu w namiestnictwie serenady.

Jednakż: punktem kulminacyjnym przyjęcia i najważniejszym momentem z pobytu cesarza był festyn, urządzony w dniu 23, w sobotę, na Górze zamkowej przez schlachtę. O uroczystości tej opowiada żyjący dziś jeszcze człowiek, podówczas trzydziestoletni mężczyzna, członek wydziału miejskiego, że

„była ona najpiękniejszą z tych, jakie w ciągu długiego swego życia we Lwowie widział“.

Komitet festynu składali pp. Russocki Włodzimierz, Fredro Henryk, Siemieński Konstanty, Baworowski Wiktor, Hagen Gustaw, Kosiowski Erazm, Cielecki Alfred, Krasinski Maurycy, Laskowski Felician, Wystobodzki Hieronim. Złożono fundusz bardzo znaczny, tak, że po opędzeniu wszelkich kosztów pozostało jeszcze 10.685 zł. m. k., które szlachta ofiarowała na „Dom roboczy i pracy przymusowej“ we Lwowie.

Caja góra zamkowa płonęła jak duża pochodnia; o godzinie 9½ przybył cesarz z arcyksięciem Ludwikiem i hr. Gołuchowskim. U wstępu alei, przybranej w herby krajów koronowych, umieszczone na przerozlach, oczekiwali go przy pierwszej bramie triumfalnej szambelanowie Włodzimierz Russocki i Edward Fredro. Na dalszej drodze stały przeźrocia wyobrażające: gościnność, dzielność, łaskawość, sprawiedliwość, wreszcie godła rolnictwa, handlu i przemysłu. Do herbaty podanej w pawilonie zasiadło około 400 osób; cesarz i arcyks. Ludwik siedzieli w towarzystwie Gołuchowskich, Baworowskich, Russockich i Kajetanów Lewickich, bawiąc się z prawdziwym humorem.

Otoczenie było istotnie świetne; wśród obecnych byli — wymieniamy tu na chybi trałi — Mierowie, wśród nich Feliks, najwzwyż podkomorzy koronny, Fredrowie w liczbie pięciu, Starzeńscy, skarnik koronny Józef Gorayski, stolnik krajowy Kazimierz Bardeni, Stadnicki, wielu dzięduzyskich, Skarbokowie, hr. Stanisław Potocki z Brzeżan, Siemieńscy, Golejewscy, Oczosalscy, Krzemlinowicz, Borkowscy, Polanowscy, Krasicy, Pinińscy, Posińscy, Niezabitowscy, Onyszkiewicz, Kielanowscy, Komarnicy, Korytowscy, Cieleccy, Urbanscy, Kornicy, Podlewscy, Tyszkowscy, Zaklikowie, Dulscy, Łosiowie,

Śmier z Brodów, dr. Opuszyński z Krakowa i Siwak ze Lwowa. Wiele czasu i pracy poświęcił wydział przekazany mu wnioskowi, które obejmują szereg spraw doniosłego znaczenia. I tak w sprawie moralnego wychowania młodzieży, którą zajmowano się kilkakrotnie, rozesał wydział do kół kwestjonariusz, zajmowano się też sprawą auptentów, legitymacji kolejowych dla żon i dzieci profesorów, a także wniesiono petycję do krajowej rady szkolnej, celem uzyskania zniżek kolejowych przy przeniesieniach nauczycieli, oraz, aby na pokrycie kosztów podróży przy przenoszeniu zastępców nauczycieli wyznaczono z góry kwotę odpowiednią, nie żądając z niej rachunku.

Pilnie także zajmował się wydział sprawą organu Towarzystwa *Muzeum*, które rozszerzono do 72 arkuszy druku. Do wniosku, aby redakcja podawała tylko artykuły o sprawach dydaktyczno-pedagogicznych, wydział nie przychylił się, ponieważ był tego zdania, że do programu wydawnictwa muszą należeć także artykuły, omawiające nowe kierunki nauki i poglądy, bądź ważniejsze publikacje.

W rocznikach *Muzeum* starano się uwzględnić historję szkolnictwa naszego we wszystkich dziedzinach.

Wydział dalej zajmował się sprawą honorowania zastępców, trwających ponad 8 dni i wygotował w tej sprawie wniosek.

W związku z wnioskiem posła Jana Gnońskiego w sprawie wycieczek młodzieży o kraja wniesiono petycję do Sejmu, której jednak jeszcze nie załatwiono.

Nie pozostał też wydział bezczynnym w czasie obrad Sejmu nad wprowadzeniem języka ruskiego do szkół średnich. W nysł uchwał walnego zgromadzenia i Koła lwowskiego pozostało do postów list z przedstawieniem niebezpieczeństwa, grożącego naszemu szkolnictwu w razie jednostronnego załatwienia tej sprawy.

Wspomnieć także należy o zamiarze wniesienia w porozumieniu z innemi towarzystwami petycji do Rady państwa w sprawie policzenia do kwinkwenjów wszystkich lat, spędzonych na auptenturze z egzaminem, do której to petycji cały materiał już jest zebrany.

Dzięk kierownictwu prof. Henryka Koppi, także administracji wydawnictwa Towarzystwa miała i w tym roku równe powodzenie jak w poprzednich. Wydano szereg wydawnictw i niektóre dawniejsze w nowem opracowaniu. Rozpoczęte w roku 1904 wydawnictwo „Biblioteki Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“, powierzono osobnemu redaktorowi, którym będzie prof. Tadeusz Pini.

Ze zbioru „Schulausgaben deutscher Classiker“, wyszedł we wrześniu tomik, zawierający „Ahnfrau“ Grillparzera (opracował J. Ippold) i doznał życzliwego poparcia wielu nauczycieli germanistów.

Fundacja im. Ad. Mickiewicza wzrasta stale, a w r. b. dosięgała już kwoty 26.092 kor. 35 hal. W ubiegłym roku udzielono z odsetek kapitału 11 stypendjów.

Zamknięcie rachunków wykazuje w obrocie kasowym Towarzystwa kwotę 8632 kor. 60 hal. w obrocie kasowym administracji wydawnictwa kwotę 51147 kor. 52 hal., w czem stan gotówki z zamknięciem roku administracji.

Schmer z Brodów, dr. Opuszyński z Krakowa i Siwak ze Lwowa.

Wiele czasu i pracy poświęcił wydział przekazany mu wnioskowi, które obejmują szereg spraw doniosłego znaczenia. I tak w sprawie moralnego wychowania młodzieży, którą zajmowano się kilkakrotnie, rozesał wydział do kół kwestjonariusz, zajmowano się też sprawą auptentów, legitymacji kolejowych dla żon i dzieci profesorów, a także wniesiono petycję do krajowej rady szkolnej, celem uzyskania zniżek kolejowych przy przeniesieniach nauczycieli, oraz, aby na pokrycie kosztów podróży przy przenoszeniu zastępców nauczycieli wyznaczono z góry kwotę odpowiednią, nie żądając z niej rachunku.

Pilnie także zajmował się wydział sprawą organu Towarzystwa *Muzeum*, które rozszerzono do 72 arkuszy druku.

Do wniosku, aby redakcja podawała tylko artykuły o sprawach dydaktyczno-pedagogicznych, wydział nie przychylił się, ponieważ był tego zdania, że do programu wydawnictwa muszą należeć także artykuły, omawiające nowe kierunki nauki i poglądy, bądź ważniejsze publikacje.

W rocznikach *Muzeum* starano się uwzględnić historję szkolnictwa naszego we wszystkich dziedzinach.

Wydział dalej zajmował się sprawą honorowania zastępców, trwających ponad 8 dni i wygotował w tej sprawie wniosek.

W związku z wnioskiem posła Jana Gnońskiego w sprawie wycieczek młodzieży o kraja wniesiono petycję do Sejmu, której jednak jeszcze nie załatwiono.

Nie pozostał też wydział bezczynnym w czasie obrad Sejmu nad wprowadzeniem języka ruskiego do szkół średnich. W nysł uchwał walnego zgromadzenia i Koła lwowskiego pozostało do postów list z przedstawieniem niebezpieczeństwa, grożącego naszemu szkolnictwu w razie jednostronnego załatwienia tej sprawy.

Wspomnieć także należy o zamiarze wniesienia w porozumieniu z innemi towarzystwami petycji do Rady państwa w sprawie policzenia do kwinkwenjów wszystkich lat, spędzonych na auptenturze z egzaminem, do której to petycji cały materiał już jest zebrany.

Dzięk kierownictwu prof. Henryka Koppi, także administracji wydawnictwa Towarzystwa miała i w tym roku równe powodzenie jak w poprzednich. Wydano szereg wydawnictw i niektóre dawniejsze w nowem opracowaniu. Rozpoczęte w roku 1904 wydawnictwo „Biblioteki Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“, powierzono osobnemu redaktorowi, którym będzie prof. Tadeusz Pini.

Ze zbioru „Schulausgaben deutscher Classiker“, wyszedł we wrześniu tomik, zawierający „Ahnfrau“ Grillparzera (opracował J. Ippold) i doznał życzliwego poparcia wielu nauczycieli germanistów.

Fundacja im. Ad. Mickiewicza wzrasta stale, a w r. b. dosięgała już kwoty 26.092 kor. 35 hal. W ubiegłym roku udzielono z odsetek kapitału 11 stypendjów.

Zamknięcie rachunków wykazuje w obrocie kasowym Towarzystwa kwotę 8632 kor. 60 hal. w obrocie kasowym administracji wydawnictwa kwotę 51147 kor. 52 hal., w czem stan gotówki z zamknięciem roku administracji.

Wobec tegoż zjawiska, że w roku 1855, w dniu 13 czerwca, cesarz stanął na polskiej ziemi, a w ośm dni później tłumy ludu przyjmowały go we Lwowie u rogatki grodeckiej, Burmistrz, radca gubernialny Höpfingen, witał przemową niemiecką, mieszczanin i radny Sidorowicz w języku polskim. Przez zaplanowane tłumami ulice udał się cesarz do pałacu namiestnikowskiego, przed którym wieczorem o godzinie 10 urządzono wspaniały pochód z pochodniami (3000 uczestników) przy dźwiękach muzyk wojkowych i kantaty. Miasto było oświetlone.

W teatrze odebrano „Wiśliczanki“, zakończone żywym obrazem „Osób w ubiorach ludów galicyjskich z połowy XVIII wieku“. W świątce cesarza znajdowali się marszałkowie polni-porucznicy Kōnigstein, Török, hr. Hess, br. Schlick, Grüne, Clam-Gallas, Kōlner etc. Cesarz zabawił we Lwowie do 25 rano, lustrując wojsko, zwiedzając urzędy i zakłady, udzielając posłuchań. W dniu ostatnim pobytu, 24 czerwca, był w katedrze na mszy św., odprawionej przez arcybiskupa Baranieckiego, po obiedzie na strzelnicy, gdzie strzelał do tarczy; wieczorem zaś słuchał z balkonu w namiestnictwie serenady.

Jednakż: punktem kulminacyjnym przyjęcia i najważniejszym momentem z pobytu cesarza był festyn, urządzony w dniu 23, w sobotę, na Górze zamkowej przez schlachtę. O uroczystości tej opowiada żyjący dziś jeszcze człowiek, podówczas trzydziestoletni mężczyzna, członek wydziału miejskiego, że „była ona najpiękniejszą z tych, jakie w ciągu długiego swego życia we Lwowie widział“.

Komitet festynu składali pp. Russocki Włodzimierz, Fredro Henryk, Siemieński Konstanty, Baworowski Wiktor, Hagen Gustaw, Kosiowski Erazm, Cielecki Alfred, Krasinski Maurycy, Laskowski Felician, Wystobodzki Hieronim. Złożono fundusz bardzo znaczny, tak, że po opędzeniu wszelkich kosztów pozostało jeszcze 10.685 zł. m. k., które szlachta ofiarowała na „Dom roboczy i pracy przymusowej“ we Lwowie.

Caja góra zamkowa płonęła jak duża pochodnia; o godzinie 9½ przybył cesarz z arcyksięciem Ludwikiem i hr. Gołuchowskim. U wstępu alei, przybranej w herby krajów koronowych, umieszczone na przerozlach, oczekiwali go przy pierwszej bramie triumfalnej szambelanowie Włodzimierz Russocki i Edward Fredro. Na dalszej drodze stały przeźrocia wyobrażające: gościnność, dzielność, łaskawość, sprawiedliwość, wreszcie godła rolnictwa, handlu i przemysłu. Do herbaty podanej w pawilonie zasiadło około 400 osób; cesarz i arcyks. Ludwik siedzieli w towarzystwie Gołuchowskich, Baworowskich, Russockich i Kajetanów Lewickich, bawiąc się z prawdziwym humorem.

Otoczenie było istotnie świetne; wśród obecnych byli — wymieniamy tu na chybi trałi — Mierowie, wśród nich Feliks, najwzwyż podkomorzy koronny, Fredrowie w liczbie pięciu, Starzeńscy, skarnik koronny Józef Gorayski, stolnik krajowy Kazimierz Bardeni, Stadnicki, wielu dzięduzyskich, Skarbokowie, hr. Stanisław Potocki z Brzeżan, Siemieńscy, Golejewscy, Oczosalscy, Krzemlinowicz, Borkowscy, Polanowscy, Krasicy, Pinińscy, Posińscy, Niezabitowscy, Onyszkiewicz, Kielanowscy, Komarnicy, Korytowscy, Cieleccy, Urbanscy, Kornicy, Podlewscy, Tyszkowscy, Zaklikowie, Dulscy, Łosiowie,

cyjnego 7787 kor. 11 hal., w obrocie kasowym administracji *Muzeum* 11963 kor. 51 hal. Fundusz żelazny Towarzystwa, umieszczony w papierach wartościowych i książeczkach Gal. Kasy Oszczędności wzrósł w roku ubiegłym o 6000 kor. i wynosi 40000 kor. Osobne konto otrzymał w roku ubiegłym fundusz zaopatrzenia woznego Towarzystwa, który umieszczony na osobnej książeczce Gal. Kasy Oszczędności wynosi on 358 kor. 30 hal.

Od przedstawienia tego sprawozdania uwolniono walne zgromadzenie referentów.

Sprawozdanie komisji dla polskiego muzeum szkolnego referował radca German.

Praca komisji około pomnożenia zbiorów „Polskiego muzeum szkolnego“ i zapewnienia tej instytucji stałych fundusów wydała obfite plony. Dzięki poparciu krajowej rady szkolnej otrzymało muzeum od ministerstwa subwencję w kwocie 1090 koron rocznie na najbliższe 3 lata. Również sejm przyznał Muzeum jednorazową subwencję w kwocie 500 koron na rok 1905. Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych udzieliło dalszej subwencji raz-em do wysokości 500 k.

Namiasł sprawa pozyskania umieszczenia dla Muzeum posunęła się tylko bardzo mało naprzód. Komisja zanosiła petycję do reprezentacji m. Lwowa o udzielenie stosownego umieszczenia, sprawy tej nie załatwiono jeszcze. Nie podobna bowiem wydawać na opłatę czynszu za lokal skromnych funduszy, przeznaczonych na uzupełnienie zbiorów współczesnych. Inwentarz zbiorów obejmuje obecnie dzięki pracy komisji i osób prywatnych 3640 pozycji. Zbiory te zostały zinwenturzone i zkatalogowane. Komisja weszła także w bezpośrednie stosunki z Muzeum szkolnem w Amsterdamie.

Stan fundusów Muzeum przedstawia się następująco:

Przychody wynosiły 2181 kor. 96 hal., rozchody 1334 kor. 66 hal. Pozostałość więc na rok bieżący wynosi 1847 kor. 30 hal. Sprawozdanie komisji dla polskiego Muzeum szkolnego referował radca German.

Jak widać z przedstawionego sprawozdania, skutkiem licznych darów, okazała się konieczność rozszerzenia działalności na rozmaite pola. Jednem z nich jest np. szkoła polska w Ameryce, gdzie podtrzymywanie ducha narodowego jest naszym największym obowiązkiem. Nie zapominać nam również należy — mówił referent — o toczącej się w Królestwie polskiem walce o szkołę polską, której objawów rejestrowanie powinno stać się obowiązkiem całego nauczycielstwa galicyjskiego, by w ten sposób zebrać całość materiału historycznego. Wobec zaś poważnego materiału historycznego, czas jest już — zdaniem mówcy — do przystąpienia do pracy nad scharakteryzowaniem związku pomiędzy szkołą dawną a nową i do wniesienia tradycji pierwszej do drugiej.

W końcu zanosił mówca próbę do tych członków Towarzystwa, którzy zasiadają w radzie miejskiej, by poparli petycję Towarzystwa o otrzymanie lokalu dla muzeum, oraz podziękował członkom komisji za ich pracę.

Dr. Flach z Krakowa wyraził imieniem tamtejszego Koła Towarzystwa radość, z powodu tak świetnych rezultatów, osiągniętych w stosunkowo krótkim bardzo przeciągu czasu, tj. w ciągu lat dwóch i zaproponował, celem łatwiejszego przeprowadzenia skompletowania

Przed pół wiekiem.

Wspaniałomyślne postanowienie cesarza-króla, które omawiamy na wstępie dzisiejszego numeru, budzi prócz uczucia radości i wdzięczności, szereg wspomnień odnoszących się do stosunków pomiędzy monarchą a narodem.

Przypomina się przedewszystkiem ta chwila, w której poraz pierwszy nastąpiło serdeczniejsze zbliżenie się monarchy do ówczesnych przedstawicieli ziemiaństwa, a było to właśnie przed półwiekiem, w czerwcu 1855 r.

Po raz pierwszy stanął cesarz na nowej ziemi w roku 1851, a jakkolwiek wówczas już część szlachty, idąc za radą Gołuchowskiego, wystąpiła z adresami do cesarza, to jednak obopólny stosunek był chłodny i pełen nieufności. Otoczenie cesarza składało się ze zdeklarowanych wrogów, którzy szlachtę węgierską i polską przedstawiali jako element rewolucyjny, groźny dla dynastji i państwa. Ogół zaś szlachty, pamiętny krzywd i klęsk, jakie nas spotykały pod rządami poprzednika króla, nie myślał szukać zbliżenia do osoby cesarskiej, nie chciał kłamiwem poclebatwem wkupiać się w jego łaski, to też ci, którzy wówczas przy nim stali, uczynili to albo dla swego splendoru, albo czyniąc ze siebie ofiarę.

Inaczej miały się już rzeczy w cztery lata później. Wpływ Gołuchowskiego w Wiedniu wzrastał trwałe, a i w kraju głos jego więcej już wzbudzał ufności u naszego ogółu. Oddanie arcyks. Karola Ludwika pod opiekę Gołuchowskiego, dokonane wbrew istrygom kamaryli, było znamiennym wyrazem cesarskiego zaufania do namiestnika — Polaka. Uprzejmość młodego arcyksięcia w czasie pobytu dwuletniego prawie w kraju, usuwała wiele uprzedzeń i niechęci.

Nowości na sezon bieżący.

Wetny kostjumowe i wizytowe, jedwabie, woale, płótna sukniowe

KUSZCZAK & ZUBIK

Lwów, plac Hański 1.

zbiórów, sporządzenie ich katalogu, przez co zbiora się to, iż muzeum nieraz nie będzie otrzymywało tych rzeczy, które już posiada.

Radca German oświadczył, że już w roku przyszłym wydany zostanie podobny katalog.

W dyskusji nad sprawozdaniem wydziału centralnego, pierwszy zabrał głos prof. Misso na z Kłomij, który nawiązując do działalności kół prowincjonalnych, żalił się na brak pracy indywidualnej. Kół bowiem, zdaniem jego, zajmowały się przedewszystkiem sprawami zawodowymi i osobistymi. Pod względem fachowo-naukowym, rezultaty, osiągnięte przez kół, przedstawiały się bardzo słabo. Nie zadowala także nowy i obecny kierunek oraz poziom organu towarzysztwa Muzeum. Uważając je nie za pismo akademickie, pragnie mowca, by było ono odzwierciedleniem i pulsem społeczeństwa nauczycielskiego, oraz pragnie, by także rozprawy, nadsyłane z prowincji, publikowano.

W dyskusji polemicznej nad kierunkiem „Muzeum”, zabierali głos krytyczni prof. dr. Wojciechowski, dr. Tomaszewski, prof. Krajewski, dr. Wasung i Pini.

Dr. Mańkowski ze Lwowa, redaktor „Muzeum”, zadowolony z tego, iż pismo poddano krytyce, zaznaczył, iż aby zrozumieć stan pisma, należy wziąć na uwagę to, iż „Muzeum” jest pismem członków a nie redakcji. Zarzuć, iż pismo to nie publikuje prac, nadesłanych z prowincji, jest niesłusznym. „Muzeum” bowiem używa w swych łamach gościnności każdej pracy. Przyczynę dzisiejszego stanu widzi mowca dalej w tem, iż w rzeczywistości prace te nie są w sposób naukowy opracowane, a także i w tem, iż niejednokrotnie pomimo prośb a nawet wskazówek nie dostarczono redakcji artykułu. Mowca konstataje następnie panującą w towarzystwie pod względem naukowym apatię, odzwierciedlającą się nawet w artykułach. Odnosnie do zarzutu, iż pismo nie występuje w obronie pokrzywdzonych członków, oświadczył mowca, iż wówczas tylko będzie mógł przeciwko uciskowi w piśmie wystąpić, gdy pokrzywdzony przyjmie na siebie pełną odpowiedzialność za publikację wypadku.

Po przemówieniu przewodniczącego dr. Wolfa, dyr. Kopia odpowiedział na zarzuty podniesione przeciwko wydawnictwom Towarzystwa.

Z porządku dziennego prof. dr. Piasecki ze Lwowa przedstawił w dłuższym referacie sprawę moralnego wychowania młodzieży omawiając wyniki kwestionariusza, rozestanego przez wydział w tej sprawie do wszystkich kół, a zaznaczywszy olbrzymią zmianę pojęć w tej sprawie, podniósł, że teraz częściej spostrzegać się daje typ pedagoga-obywatela, co pozwala z ufnością w przyszłość spoglądać.

Obrady popołudniowe.

Na wstępie popołudniowego posiedzenia dyrektor dr. Próchnicki postawił wniosek na zamianowanie prof. dra A. Kaliny, byłego przewodniczącego Towarzystwa członkiem honorowym. Gromkie oklaski były odpowiedzią, wobec czego natychmiast uduła się do prof. dra Kaliny deputacja zgromadzenia by zawiadomić go o zapadłej uchwale.

W dalszym ciągu dyskusji nad sprawozdaniem zabrał głos dr. Flach z Krakowa, który widząc wystąpienie prof. Misso nieszkodliwy objaw samokrytyki, odniósł zarzuty, przez niego podniesione, do nauczycieli, nie należących do Towarzystwa.

Po prof. Letnerze ze Lwowa, zarzucającym swemu stanowi ekskluzywność, a pragnącym rozpocząć akcję unarodowienia szkoły od poznania kraju prof. Pini ze Lwowa, omówiwszy braki, jakie obecnie wykazuje „Muzeum”, postawił wniosek, polecający wydziałowi centralnemu zastanowić się nad rewizją regulaminu redakcyjnego „Muzeum”, ewentualnie nad reorganizacją jego.

Z kolei prof. Pliszewski ze Lwowa postawił dwa wnioski.

Pierwszy z nich uważa za rzecz pożądaną w umieszczenie w „Muzeum” recenzji, podających wyniki ostatnich badań naukowych, drugi zaś odnosi się do ogłaszania w „Muzeum” ocen najważniejszych dzieł beletrystycznych, a to w tym celu, czy nadają się do bibliotek uczniów i dla jakiej klasy stosować je należy.

W dalszym ciągu dr. Opuszyński imieniem komisji kontrolującej postawił wniosek na udzielenie wydziałowi absolutorium z czynności oraz na wyrażenie dyr. Kopii serdecznego podziękowania za zajmowanie się sprawami administracji, a nadto w imieniu kół krakowskich wyraził życzenie, by na stypendja z fundacji Im. Mickiewicza rozpisywano konkurs do końca marca, i by zapomoc udzielać także wdowom i sierotom po nauczycielach, nie należących do Towarzystwa.

W dyskusji nad referatem prof. dra Piaseckiego ze Lwowa w sprawie moralnego wychowania młodzieży, zabrał pierwszy głos prof. dr. Skórski z Debicy.

Określiwszy różnicę pomiędzy związkiem a kółkiem, oświadczył się za pozwoleniem utworzenia związków samokształcących samopomocy i fachowych wśród młodzieży o ustroju autonomicznym pod dozorem profesorów, a co do przepisów szkolnych, obecnie obowiązujących, postawił wniosek, polecający wydziałowi centralnemu zajęcie się ich rewizją.

Dyr. dr. Tomaszewski, zaznaczywszy na wstępie, iż rozdział, istniejący w dobie obecnej pomiędzy młodzieżą a starszymi, wniesiono nawet w mury szkolne, przestrzegając przed wprowadzeniem do szkoły związków, które główny cel szkoły z łatwością usunęłyby na plan drugi; radzi więc nie tworzyć związków, które z samej swej istoty, jako oparte na statutach, musiałyby być trwałymi, a natomiast oświadczył się za popieraniem kółek.

Dr. Flach, wychodząc z założenia, iż my nie posiadamy zmysłu do stowarzyszania się, przestrzegając przed narzucaniem młodzieży związków, które z pewnością wprowadziłyby do szkoły czynnik polityczno-wyznaniowy. Środki proponowane przez referenta uważa on za słabe, a zresztą wszystko to już

się robi. Odnosnie do reformy przepisów szkolnych radził dr. Flach, by wydział przedsięwziął ją wspólnie z prawodawcami i parlamentaryzmatami.

Radca German, stwierdzając iż wśród młodzieży istnieje w rzeczywistości popęd do stowarzyszania, jednakże ta młodzież nie lubi kontroli, widzi w zaprowadzeniu związków broń obosieczną. Młodzieży bowiem nie można uważać za stałą i trwałą. Doświadczenie uczy że młodzież do szkoły przychodzi z pod najrozmaitszych wpływów. W każdym razie forma współpracowania z młodzieżą się znajduje przyczem istota rzeczy pozostaje, chociaż nie zostanie ujęta w formy konkretne.

Wziąć też na uwagę należy i ten wzgląd, iż jakakolwiek organizacja, narzucona młodzieży nawet w najlepszej myśli, wywołać może skutek wprost przeciwny, to jest pozbawi młodzież zaufania do nauczycieli. Mowca więc popiera myśl w zasadzie, przeciwnym natomiast jest jej zformalizowaniu, a wielkim już będzie rezultatem zwrócenie uwagi nauczycielstwa, na konieczność znośnienia się z młodzieżą. Radzi więc pierwszą część wniosku wystylizować w ten sposób, by widoczną zeń była tylko chęć bliższego obcowania z młodzieżą, a nie moralizowania jej.

W dalszym ciągu dyskusji zabierali głos pp. Króćel z Tarnopola, Pliszewski i dr. Wojciechowski, poczem prof. dr. Twardowski widząc w tworzeniu stowarzyszeń młodzieży biurokratyzację szkoły, co przedstawia poważne niebezpieczeństwo dla szkoły narodowej, postawił następujący wniosek:

„Wale zgromadzenie uważa za rzecz w najwyższym stopniu pożądaną, aby nauczycielstwo popierało czynnie, jak dotąd i nadal wszelkie dążenia młodzieży do samokształcenia, do zajęć artystycznych, do zabaw i gier sportowych itp. Natomiast oświadcza się wale zgromadzenie stanowczo przeciwko wprowadzaniu wśród młodzieży szkół średnich jakichkolwiek towarzystw, związków, wogóle stałych organizacji.”

W końcu dyr. Warmaki ze Lwowa postawił w dłuższym przemówieniu umotywowany wniosek, wyrażający potrzebę wzięcia w drodze ustawodawczej w obronę młodzieży naszej przed demoralizacją, poczem przewodniczący odrzucił obrady do dnia następnego o godzinie 9 rano.

Bankiet.

Wieczorem zgromadzili się uczestnicy zjazdu w salach Tow. strzeleckiego, na wspólną ucztę koleżeńską. Zebranie to zaznaczyli swą obecnością ks. arcybiskup Bilewski, wiceprezydent dr. Płazek i r. German. Do uroczystości i miłego przedprezenta wieczoru przyczynili się obok produkcji kapeli narodowej liczne toasty. Przemawiali ks. arcybiskup Bilewski, wicepr. Płazek, radca German, dyr. Wolff, prof. Dembiński, dr. Mańkowski, dr. Flach, prof. Króćel, dr. Bielewski i inni. To też szybko mijał czas dzięki uprzejmości gospodarzy dyr. Wolffa, dra Limbacha i Kopii.

Dzień drugi obrad.

Po zagajeniu obrad onegdajszego posiedzenia walnego zgromadzenia przemówił dr. Jarecki ze Lwowa, zaznaczając na wstępie, iż myśl reorganizacji kraj. rady szkolnej wypaczono przez ograniczenie myśli autonomicznej. Za ograniczenie bowiem uważać należy mianowanie członków rady tak z grona nauczycieli, jak i profesorów uniwersyteckich, oraz warunek, by delegaci miast Lwowa i Krakowa nie byli wybierani z grona nauczycieli, podlegających władzy krajowej rady szkolnej, wobec tego mowca postawił wniosek nagły następującej treści:

Wale zgromadzenie towarzystwa nauczycieli szkół wyższych wyraża swą radość z powodu oparcia organizacji krajowej Rady szkolnej na ustawie krajowej, oraz z powodu powiększenia liczby jej członków, do zawodu nauczycielskiego należących, równocześnie jednak wyraża iż i, że nie nadano tym członkom charakteru wybieralnych reprezentantów swego zawodu, przez co uszczuplono charakter autonomiczny kraj. Rady szkolnej, że ograniczono prawo wyboru delegatów ze stanu nauczycielskiego, że wreszcie przy wyborze członków przyznano znaczenie nie wyłącznie względem natury pedagogicznej, lecz względem politycznym.

W dyskusji nad tym wnioskiem zabrał pierwszy głos dyr. Tomaszewski, który przedstawił stan sprawy podniósł, że głównym motywem, który kierował sejmem przy uchwaleniu ustawy o reorganizacji krajowej Rady szkolnej było usunięcie raz na zawsze zakusów utraktywizacji krajowej Rady szkolnej i wzmocnienie elementu autonomicznego. Pierwotny projekt ustawy, opracowany przez mowcę wraz z śp. T. Romanowiczem zadowolony był wszystkich, lecz w czasie obrad komiśi oświadczone, iż tylko projekt referenta uzyska najwyższą sankcję. Mowca poczuwa się do winy, iż w sejmie nie wniósł przeciwko projektowi uchwalonemu protestu, lecz z drugiej strony zaznacza, iż protest ten byłby bezskutecznym. Obecnie zgadza się na uchwalenie wniosku, przedłożonego przez dra Jareckiego.

Następnie dyr. Szafran postawił dodatkowy wniosek tej treści:

„Wale zgromadzenie poleca wydziałowi, aby zastanowił się nad sposobami i środkami usunięcia z ustawy o kraj. Radzie szkolnej wytkniętych w powyższej uchwale braków.”

Wniosek ten uchwalono.

Z kolei prof. Grünberg ze Stanisławowa prosił o poświęcenie godziny, lub osobnego posiedzenia dla załatwienia wniosków kół prowincjonalnych.

Następnie w dalszym ciągu dyskutowano nad ref. dra Piaseckiego o moralnem wychowaniu młodzieży.

Dr. Flach oświadczył się za wnioskiem prof. dra Twardowskiego.

Prof. Jurkowski z Jarosławia zaproponował, by wydział centralny poczynił starania, aby nauczyciele, opiekujący się ruchem młodzieży, otrzymywali za to wynagrodzenie, a następnie postawił wniosek, aby nauczyciele anatomii pouczali uczniów klas wyższych o złąkach skutkach życia piciowego.

Z kolei dr. Opuszyński z Krakowa, po-

wiatał z radością ruch w społeczeństwie, zmierzający do współdziałania ze szkołą w dziedzinie ochrony młodzieży.

Przemawiali jeszcze dr. Skórski i ks. Pechnik ze Lwowa, poczem zabrał głos referent dr. Piasecki. Zgodził się on na rozłączenie sprawy wychowania młodzieży od sprawy przepisów szkolnych i przyłączył się do rezolucji prof. dra Twardowskiego.

W rezultacie walnego zgromadzenia uchwalono rezolucję prof. Twardowskiego z powyższą poprawką i rezolucję dyr. Warskiego. Dalej przyjęto wnioski prof. Pinięgo w sprawie „Muzeum”, oraz oddano wydziałowi centralnemu do rozpatrzenia wnioski pp. Pliszewskiego, dra Skórskiego i Jurkowskiego.

Z kolei pod obradę przyszła sprawa za stepsów nauczycieli.

Dyr. dr. Tomaszewski zaproponował sprawę odrzucić do następnego walnego zgromadzenia i polecić wydziałowi centralnemu, aby poczynił starania u Sejmu i krajowej rady szkolnej w sprawie stałych zastępców nauczycieli.

Prof. Jamrógiwicz z Bochni zgadza się z tym wnioskiem, pod warunkiem iż sprawa ta stanie jako pierwszy punkt obrad walnego zgromadzenia.

Po przemówieniu dra Mańkowskiego, dra Wasung z Krakowa postawił wniosek, by walne zgromadzenie uchwalilo dwa najważniejsze wnioski, które brzmią:

3. Wale zgromadzenie wyraża przekonanie, że władze szkolne obowiązane są zabezpieczyć przyszłość zast. naucz., dlatego wyzywa wydział Tow., by poczynił odpowiedni kroki, aby:

z chwilą zdania egzaminu kwalifikacyjnego lata służby przed egzaminem liczyły się z urzędu do służby;

i nieegzam. zastępcom naucz. przyznano stałą remunerację 1600, egzam. 2000 kor.

Uchwalono.

Z porządku dziennego dr. Wasung z Krakowa, cofnawszy wniosek kół krakowskich w sprawie zwolnienia walnych zgromadzeń co dwa lata, zaproponował przekazać kołom do rozpatrzenia za pomocą kwestionariusza sprawę zniesienia klasyfikacji za I półrocze.

Przystąpiono do wyborów.

Wśród gromkich oklasków wybrało walne zgromadzenie przez akklamację przewodniczącym prof. dra Twardowskiego, który dziękując za wybór, zaznaczył, iż za główne zadania towarzystwa uważa zawodowe zorganizowanie członków towarzystwa, podniesienie szkolnictwa w ogóle i unarodowienie szkoły.

Tu powstał prof. Finkel i podniósłszy zastępy ustępującego, a wielce zasłużonego wiceprezesa dr. E. Wolfa, postawił wniosek na zamianowanie go honorowym członkiem Towarzystwa, co też wśród długotrwałych oklasków uchwalono.

Zastępcą przewodniczącego wybrano pr. Franciszka Schneidra.

Do wydziału weszli: Edward Charkiewicz, Józef Czernicki, Bronisław Duchowicz, Dr. Ludwik Finkel, Aleksander Frąckiewicz, Dr. Kazimierz Jarecki, Jan Jędrzejowski, Celestyn Lachowski, Artur Passendorfer, X. dr. Aleksander Pechnik, Dr. Eugeniusz Piasecki, Tadeusz Pini, Franciszek Próchnicki, Dr. Konstanty Wojciechowski.

Na tem zgromadzenie zamknięto.

Od wydawnictwa

Doszło do naszej wiadomości, że niektóre osoby interesowane są przekonania, iż drukarnia „Dziennika polskiego” stanowi część integralną naszego wydawnictwa. Otóż oświadczamy, że rzeczona drukarnia „Dziennika polskiego” z naszym wydawnictwem nie ma nic wspólnego, które to wydawnictwo posiada od lat własną drukarnię pod firmą: „Drukarnia M. Schmitta i Spółki, w niej się też „Dziennik Polski” drukuje i zakład ten wykonuje wszelkie inne drukarskie roboty.

Wydawnictwo „Dziennika polskiego”.

KRONIKA.

Dziarsz lwowski.

Wtorek, 13 czerwca.

Teatr miejski: „W jaskini lwa”, komedia. Początek o godzinie 7 1/2, wieczorem.

Przed gmachem komendy korpusnej: Koncert muzyki wojskowej. Początek o godzinie 6 popołudniu.

W Salonie sztuk pięknych (w gmachu m. Muzeum przemysłowego): Wystawa prac Kazimierza Sichulskiego. Od godziny 9 rano.

Muzeum przemysłowe m. otwarte dla publiczności od godziny 9 rano do 2 popołudniu.

Na placu wystawowym: „Panorama ralszawska”. Od godziny 9 rano aż do zmierzchu.

Kalendarz. Wtorek (13): Antoniego z P. Chotymira. — (31): Jeremiasz. Wschód słońca o godzinie 4 minut 6, zachód o godzinie 7 minut 54.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciężota: +11° R. Pogoda.

Wiadomości osobiste.

Namiestnik hr. Andrzej Potocki wyjechał w nocy do Podwołoczysk, gdzie z polecenia cesarza i w jego imieniu powita szacha perskiego.

Mianowania. Cesarz zamianował kierownika krakowskiej dystrykcji policji dra Michała Flataua radcą rządowym i dyrektorem policji w Krakowie, oraz prof. uniwersytetu lwowskiego, dra Karola Hadaczka, członkiem austriackiego urzędu archeologicznego.

Z trybunału państwowego. Z Wiednia donoszą: Pierwszy prezydent najwyższego trybunału kasacyjnego, dr. Emil Steinbach, został uwolniony na własną prośbę ze stanowiska zastępcy prezydenta trybunału państwa i przy tej sposobności otrzymał wyrazy najwyższego uznania za działalność na tem stanowisku. Równocześnie został posel do rady państwa dr. Karol Grabmayer zamianowany zastępcą prezydenta trybunału państwa.

Język polski w prokuraturach. Jedno z pism, ogłasza artykuł posła do rady państwa,

Juliusza Giżowskiego, o polskich języku urzędowym w galicyjskich prokuraturach państwa. Poseł Giżowski zwraca uwagę, że rozporządzenia językowe dla Galicji, wydane dnia 5 czerwca 1869 r., wyliczając te władze, w których ma obowiązywać język urzędowy polski wewnętrzny i zewnętrzny, tylko dlatego nie wymieniałą osobno prokuratury państwa, że wówczas prokuratury państwa tworzyły część składową organizmów sądowych i dopiero na podstawie procedury karnej z r. 1873 stały się osobną instytucją. Na tej też podstawie w r. 1869 rozkaz ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23 lutego 1868 r. polecił, aby prokuratury państwa urzędowały w tym samym języku (t. j. polskim), w jakim urzędują referenci danej sprawy. Poseł Giżowski zapytuje się, dlaczego do tej pory nie wykonano rozporządzenia z r. 1868 i czy zarząd sprawiedliwości nie uznaje w r. 1905 obowiązującym dla prokuratury rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości z r. 1868. Następnie p. Giżowski zapytuje, co za korzyści osiąga Niemcy z tego, że w Galicji jeden prokurator do drugiego, albo do nadprokuratora dołącza do aktów, pisanych po polsku, objaśnienia niemieckie, albo dlaczego musi dla prokuratury spisywać motywy swego wniosku po niemiecku, podczas gdy sam wniosek do sądu musi pisać po polsku. Zapytuje się tedy, jakie względy logiki i polityczne skłaniają rząd do opierania się życzeniom całego kraju, aby do prokuratury państwa wprowadzić język polski w urzędowaniu wewnętrznym, zwłaszcza, że chodzi tu tylko o sprostowanie fałszywej interpretacji ustawy. P. Giżowski sądzi, że odpowiadając na te wszystkie pytania może wypaść tylko na korzyść życzeń polskich i dlatego jest pewnym, że ministerstwo br. Gautscha, w razie, jeżeli zajmie się ostatecznem uregulowaniem tej sprawy, to ureguje ją tylko w myśl życzeń i słusnych żądań narodu polskiego.

Bierzmowanie. W niedzielę dnia 11 bm. i w poniedziałek dnia 12 bm. jako w uroczystość Zesłania Ducha św. odbyło się w lwowskim kościele OO. Jezuitów bierzmowanie. Ceremonii dokonał ks. arch. Bilewski w asystencji swego sekretarza ks. dr. Walszylewicz i duchowieństwa. W niedzielę o godzinie 4 po połud., w poniedziałek o godz. 10 rano i 4 po południu witał ks. arcybiskup superior T. J. ks. Stanisł. Sopuchintonując pieśń „Serdeczna Matko”, której lud odpiewał dwie zwrotki. Ubrany przez kler w szaty liturgiczne, przepisanie do sprawowania tak świętego obrządku odmówił krótką modlitwę do Ducha św. Następnie przemawiał do wiernych, którzy mieli się bierzmować, ks. Walszylewicz. Po przemówieniu nastąpił właściwy akt św. Sakramentu Bierzmowania. W końcu po przemowie drugiej po Bierzmowaniu, udzielił ks. arcyb. Bilewski wszystkim obecnym błogosławieństwa.

Ogółem przyjęło św. Sakrament Bierzmowania około 500 osób.

Przyjazd Szacha perskiego. W dniu dzisiejszym o godzinie w pół do 8 m. wieczór przybywa do Lwowa Szach perski i z głównego dworca kolejowego uda się do hotelu George’a następującymi ulicami: Gródecka, Leona Sapiehy, Szepiłyckich, placem św. Jura, Mickiewicza, Matejki, Kraszewskiego, Stowackiego, Trzeciego Maja, Jagiellońska, Karola Ludwika, placem Marjackim. Na przestrzeni od ul. Akademickiej (od wylotu ul. Tańskiej) do głównego dworca kolejowego ustawiony będzie około godziny 7 wieczorem (czas miejski) po obu stronach wymienionych ulic szpaler wojskowy. Z chwilą ustawienia szpalera będzie ruch wozowy i pieszy w miejscach objętych szpalerem wojskowym wstrzymany.

Znowu wypadek z automobilem, tym razem motocyklem, zaszedł wczoraj w sklepie fryzjerskim Mikołaja Boryckiego, vis a vis głównej poczty, przy ul. Stowackiego 1. 8. Mianowicie, p. Borycki, kupiwszy sobie motocykl o benzynowym motorze, usiłował puścić go w ruch w sklepie, obchodził się zaś przytem z maszyną tak nieostrożnie, że zapalił się i eksplodował rezerwar benzynowy, mieszczący 7 litrów tego niebezpiecznego płynu. Paląca się benzyna rozlała się po sklepie i mimo, że p. Borycki usiłował stłumić płomień p-duszkami i koldrami, nietylko zniszczyła całe urządzenie sklepowe, drzwi i okna, ale i jego samego srodze po rękach i twarzy poparzyła. Ogień, ugasila ostatecznie, wezwana telefonem z głównej poczty przez kaprala policji Kadjana, straż ogniowa. Szkoda wynosi przeszło 1000 koron.

Revolucja na Zamarstynowie. Franciszek Szurgut, 27-letni murarz, posiadający ustaloną reputację awanturnika, podpisywał sobie wczoraj, uderzył w twarz zupełnie bez powodu, ot, tak, z fantazji, jakąś żydówką, przechodzącą ulicą Zamarstynowską z dzieckiem na ręku. Żydówka, wprawdzie nie oponowała awanturnikowi i uciekała, natomiast ten „rękoczyn” nie podołał się kaprawi policji Diakonowi, który będąc świadkiem tego zajścia, awanturniczego murarza aresztował i zaprowadził na zamarstynowską ekspozyturę policyjną. Rzecumie się, murarz dobrowolnie iść tam nie chciał, rzucił się na policjanta, bił go kulkami, poszarpał na nim mundur, zdarł i pogiął kciężyc z numerem itd., ostatecznie jednak uległ silniejszej ręce kaprala i poszedł.

Tymczasem walka żołnierza z awanturnikiem wywołała ogromne zbignowisko około 1000 zamarstynowskich złodziei i awanturników, którzy zachęcając się nawzajem, postanowili odbić aresztowanego i w tym celu przypuścili szturm do zamarstynowskiej policyjnej ekspozytury. Komenderował oblężeniem Jan Ładowski, parobek stałenny i on pierwszy wybił kulami szybę okna ekspozytury, nawołując do wymordowania „policjantów”. Oblężeni w ekspozyturze policjanci, obawiając się widocznie losu załogi Bastylji, bronili się dzielnie, zaś komendant oblężonej twierdzy, agent „policji” Pacana, zatelefonował do dystrykcji policji po odsiecz. Odsiecz nie była długo czekać na siebie. W parę minut później przyjechało na plac boju kilka dorożek napełnionych policjantami, na widok których tłum pierzchnął, zaś komendant armii oblężającej Jan Ładowski dostał się do niewoli i osadzony został w areszcie.

Zaginiony. Przed 6 dniami wydal się ze swojego mieszkania w hotelu Krakowskim 36 letni Erazm Ostrowski, nauczyciel muzyki, i dotychczas nie powrócił. P. Ostrowski jest męż-

czyną średniego wzrostu, szatyem o krótkiej, strzyżonej brodzie i o dużych, niebieskich oczach.

Ustąpienie wojska z Wawelu. Dnia 6 sierpnia przybędzie do Krakowa komisja z ministerstwa wojny z Wiednia, celem odebrania na użytek wojskowości nowych budynków za rogatki Warszawską i nowej części budyńku strażnicy wojskowej w Ryńku, gdzie mieścić się będzie kasa wojskowa. W dniu tym z dawnego zamku królewskiego na Wawelu ustąpi wojsko; reszta załogi ustąpi z Wawelu do dnia 31 grudnia 1908 r.

Strach ma wielkie oczy. Z Brodów donoszą nam: W niedzielę odbył się tu zlot sokół okręgu lwowskiego. Rosjanie tak się przestraszyli tego zlotu, że obsadzili szczerbie granicę wojskami, ściągającymi z garnizonu w Radziwillowie.

Z naszych zdrojowisk. W Rymanowie bawilo od 20 maja do 6 czerwca 308 osób na kuracji.

Egzamin dojrzałości w Jasle. Do egzaminu dojrzałości w jasielskim gimnazjum zasiadało 83 uczniów, (72 publ., 11 ekst.); z tego do egzaminu usteznego dopuszczono 76, (70 publ., 6 ekst.), na rok reprobowano 9, (6 publ., 3 ekst.), do egzaminu poprawczego przeznaczono 19, (17 publ., 2 ekst.). Jeden z uczniów publicznych odstąpił. Świadectwo dojrzałości otrzymali: Oddział A i B: Bock Eugeniusz, Brzeziński Tadeusz, Dudek Henryk, Głód Ludwik, Gonet Józef, Gorczyca Jan, Gryb Wincenty, Jeleń Franciszek, Kmickiewicz Roman, Knebel Marjan, Kopyściński Stefan, Kobryn Michał, Kucharski Karol, Marczak Henryk, Maritzak Aleksander, Matusewski Paweł, Skwara Paweł, Sulek Michał, Steinhauz Hugo (z odzn.), Wawrzyszewski Stanisław, Willner Mojżesz, Weiss Ignacy, Węgrzyński Jan (z odzn.), Zossel Ignacy, Berger Stanisław, Bochaczek Edmund, Budziak Jan (z odzn.), Bysiewicz Franciszek, Czuchra Jędrzej, Damski Rudolf, Dziadek Franciszek, Dziedzic Wiktor, Henczel Jan, Jajowy Józef, Jurasz Wojciech, Karpińiec Rudolf, Kiwała Kazimierz, Kobak Jan, Michalek Karol (z odzn.), Mijał Stanisław, Mściwilewski Mściław, Munia Jan, Musiał Witold, Pawłowski Robert, Pięta Piotr, Wietław Alojzy, Wietław Eugeniusz, Wietecha Michał (z odzn.), Macierzynski Józef (ekst.), Gajewski Jan (ekst.), Sanokowski Marcin (ekst.).

Wiec notariuszów bukowińskich odbędzie się dnia 24 b. m. w Czerniowcach pod przewodnictwem prezesa Izby notarialnej, p. Karola Macielickiego, notariusza w Secie.

Ugi cenzuralne w Rosji. Jak donosi petersburska agencja telegraficzna, jedno z ostatnich posiedzeń komisji do spraw prasowych poświęcone było rozważaniu sprawy cenzury wydawnictw zagranicznych. Większość komisji przychyliła się do wniosku ks. Szachowskiego, ażeby uwozić od cenzury wydawane za granicą w językach obcych dzieła ściśle naukowe, a pozostawić cenzurę dla beletrystyki, wydawnictw popularno-naukowych, historycznych, dotyczących dzieł Rosji w ciągu ostatnich lat stu, rysunków karykaturalnych, ilustrowanych pocztówek i innych ilustracji, wydawnictw w języku rosyjskim i innych narodowości, zamieszkujących Rosję. Zagraniczne czasopisma pozostawiono cenzurze pocztowej.

Książę Leopold Hohenzollern szef starszej, nie panującej linii Hohenzollernów, zmarł dnia 8 bm. na udar serca w Berlinie, dokąd przybył na wesele pruskiego następcy tronu. Zmarły liczył lat 70 i był starszym bratem obecnego rumuńskiego króla i ojcem księcia Ferdynanda, następcy rumuńskiego tronu. Imię zmarłego księcia było głośnem w r. 1870, kiedy w hiszpańskich korytarzach podniesiono projekt osadzenia go na hiszpańskim tronie, a co było w dalszym ciągu jednym z powodów wojny prusko-francuskiej.

Międzynarodowe bractwo pokoju utworzyło się w Anglii pod przewodnictwem T. Barlay’a z godłem F. I. G. (Fraternitas inter gentes). Towarzystwo to nie ma charakteru politycznego lecz chce zdobyć taką potęgę, aby w razie zatargu międzynarodowego, wpływem swoim mogło oddziaływać na pokojowe jego załatwienie. F. I. G. już teraz liczy 90,000 członków, głównie we Francji. Członkowie nie placą składek, wnoszą tylko 1 szyling za znaczek.

Jaskinia pod Tryestem. Andrzej Perko, badacz pieczar podziemnych, odkrył osobliwą pieczarę pod Tryestem, największą i najwspanialszą co do obszaru i bogactwa stalaktyków z pomiędzy dotąd znanych. Przez długość pieczary płynie rzeka podziemna. Dwa pionowe otwory na 35 i 22 metrów głębokości prowadzą od wnętrza grotty. Znalaziono tam mnóstwo ślępych zwierząt, żyjących pod ziemią, między niemi nieznanie gatunki. W jednym miejscu, zasypałem gruzem, napotkano na olbrzymi skład szczątków zwierząt, przedpotopowych. Wiele korytarzy w różnych kierunkach ciągnie się na przestrzeni kilku kilometrów. Pieczara ta nazwana jest przez mieszkańców miejscowych „Dymnica”.

Hauptmann honorowym doktorem uniwersytetu w Oxfordzie. Jak donosi Berliner Tageblatt, odbyła się w Oxfordzie uroczystość wręczenia Gerhartowi Hauptmannowi dyplomu doktora „honoris causa” wydziału literackiego. „Kto — pisze wspomniany dziennik — spodziewał się tłumy publiczności i owacji dla niemieckiego autora, ten się zawodził. Studentów brakowało prawie zupełnie, przybyło natomiast dużo pań niemieckich. Ogółem było 200 osób. Po zwykłych przemowach wręczono Hauptmannowi dyplom doktorski, który on przyjął w milczeniu.

Ibsen. Z powodu niepokojących wieści o groźnej chorobie Ibsena, korespondent pisma duńskiego Politiken donosi z Chrystianii: „Stan zdrowia wielkiego pisarza jest względnie dobry, w każdym razie lepszy, niż w niedawnej przeszłości. Ibsen żyje z dokładnością zegarka: wstaje, jada, udaje się na spoczynek zawsze o tej samej godzinie; jest zbyt ustawnym aby mógł się przechrząć. Większą część dnia przeżywa w fotelu przed oknem. Gdy go znudzi widok przesuwającej się fal ludzkiej, kaze sobie głośno czytać. Wszystko go interesuje. Zartę szwedzko-norweski zajmuje go bardzo. Niedawno robiąc aluzję do polityki swego kraju, rzucił optymistyczną uwagę: „Gdzie jest hałas — jest życie; gdzie jest życie — jest zdrowie.” Szczególnie jednak dopytuje się o sprawy teatralne. Wiele opowiada o swoich

podróżach i ma się wrażenie, że myśli jego często błądzi po krainach słonecznych. Wszakże przestał pisać".

Z kraju.

Brzeżany. (Sejmik relacyjny). Dnia 9 bm. zdał tu sprawę z czynności poselskich dr. Władysław Dułęba, poseł do rady państwa. Złożył obszernie sprawę z działalności swej w parlamencie, a ze spraw lokalnych omawiał budowę kolei Lwów-Podhajce, jak również zapewnił, że rząd niebawem przystąpi do budowy gimnazjum w Brzeżanach. Sprawozdanie dra Dułęby przyjęli zgromadzeni oklaskami i wyrazili mu wotum zaufania.

Basen (pływalnia) w zakładzie kąpielowym Sw. Anny (przy ul. Akademickiej 1. 10) otwarty został we wtorek dnia 6 bm. Basen ten z ciągle zmieniającą się wodą, położony w samym śródmieściu, oddaje publiczności lwowskiej ogromne usługi a nadzwyczajną czystość, panującą w tym zakładzie kąpielowym, zaleca nie mało tego rdczą zimne kąpiele w czasie panujących upałów. Basen otwarty jest dla męzczyzn codziennie od godziny 6 do 9 rano i od godziny 12 do 8 wieczorem, zaś dla pań codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) od godziny 9 do wpół do 12 przed południem. Kąpiel wraz z bielizną kosztuje 25 ct. (50 h.)

Lekcyi pływania udziela egzaminowany nauczyciel.

Operator dr. Zenon Leńko, mieszka obecnie przy ul. Bielowskiego 1. 6 (róg ulicy Sienkiewicza, dawniej Krętej) naprzeciw tylnej bramy pałacu Mikołajskiego.

Zmarli: W Prądniku Czerwonym zmarł Antoni Tabor, em. dyrektor szkoły, jubilat, właściciel realności, przeżywszy 78 lat.

NOTATKI literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś we wtorek, „W jaskini Iwa”, komedia w 3 aktach Maurycego Hennequina i Pawła Bilhauda iłomacył Jarosław Pieniążek.

Z teatru. W piątek rozejdzą się artyści teatru w różne strony; część dramatu jedzie na 10—15 dni do Kijowa, operetka zaś na dwumiesięczny z górą pobyt do Krakowa. Do lipca grać będzie lwowska trupa w teatrze miejskim krakowskim, później w t. z. Parku krakowskim. Część artystów dramatu pozostaje we Lwowie i grać będzie lżejsze utwory. Z dramatem jadą do Kijowa: dyr. Pawlikowski i Glikson, z operetką do Krakowa sekretarz Sachorowski.

Przedstawienie na cześć szacha odbędzie się jutro, w środę.

Opera we Lwowie jak donosi *Kurier warszawski*, wkrótce opuścza Operę warszawską utalentowany śpiewak, p. Wiktor Grabczewski i wyjeżdża do Lwowa, na stanowisko dyrektora Opery lwowskiej. Sezon rozpocznie się z dniem 1 października, a otworzy go opera G. Orficego pt. „Chopin”.

Z okazji zlotu sokolego w Stanisławowie, wydał *Kurier stanisławowski* ozdobny numer ilustrowany, poświęcony „Sokołowi” w Stanisławowie.

Wojna Japonii z Rosją.

Nowa flota.

Jak donoszą pisma rosyjskie Rada ministerjum marynarki, po rozpatrzeniu zebranych materiałów o produkcyjności rosyjskiego przemysłu metalurgicznego i mechanicznego, uznała, że budowa nowej floty rosyjskiej będzie mogła być dokonana w Rosji. Większa część zamówień powierzona będzie firmom prywatnym, które będą miały zagwarantowaną daną ilość zamówień na oznaczoną z góry sumę. Budową pancerników i łodzi podwodnych zajmą się wyłącznie rządowe warsztaty okrętowe.

Ministerjum marynarki zamierza na budowę nowych okrętów wojennych przeznaczyć lat piętnaście, przyczem co trzy lata będzie wypuszczona nowa seria. Ogółem postanowiono zbudować dwa i pół raza więcej okrętów wojennych, aniżeli Rosja miała na początku wojny.

Wszystkie okręty jednego typu mają mieć jednakową pojemność, szybkość artylerji.

Echa bitwy pod Tsuszimą.

Teraz, kiedy znane już są szczegóły krwawego starcia pod Tsuszimą, przyszła z natury rzeczy kolej na rozważanie przyczyn tak strasznej dla Rosjan przegranej.

Miedzy innymi zabrał w tej sprawie głos były kapitan marynarki rosyjskiej, Kłado, znany z ostrych swoich wystąpień przeciw rządowi tej marynarki. W artykule, przesłanym dziennikom rosyjskim, sprawozdawszy on przyczyny klęski rosyjskiej od następujących punktów:

1. Słabość pancernej części eskadry admirała Roźdestwiewskiego w porównaniu z pancernikami eskadry admirała Togo, co dawało Japończykom przewagę i w czysto artyleryjskiej walce. 2. Słabość liczebna oddziału krążowników, co znowu odbiło się bardzo niekorzystnie na dokładności informacji, otrzymanych za pomocą wywiadów o nie przyjacieli. 3. Przynębijszą przewaga po stronie Japończyków co do liczby torpedowców i korzystanie nieprzyjaciela z łodzi podwodnych. 4. Konieczność, zmuszająca Roźdestwiewskiego płynąć niezwłocznie do cieśniny Koreańskiej, niezależnie od warunków pogody i innych okoliczności, pomimo wszelkiej niedogodności, jaka powstała dlań w razie bitwy w tej właśnie cieśninie. 5. Uszkodzenie i sposób manewrowania eskadry rosyjskiej podczas bitwy.

Jak widzimy, niektóre z tych przyczyn były niezależne od woli Roźdestwiewskiego; ostatnią tylko zupełnie od niego zależała. — Kapitan Kłado zapowiada w dalszych swych artykułach szczegółowy rozbiór wszystkich tych przyczyn.

Inni fachowcy upatrują główną przyczynę klęski w dezorganizacji marynarki rosyjskiej, która nie mogła skutkiem tego odpowiedzieć włożonemu na nią zadaniu i w re-

zultacie spotkała się wprost z bezprzykładnym pogromem. Niektórzy nawet tej dezorganizacji marynarki rosyjskiej przypisują tak długie zwlekanie ze strony Roźdestwiewskiego ze stanowczym krokiem i przypuszczają, że admirał rosyjski w ciągu tej 7-miesięcznej odysei jaknajusilniej pracował nad ugruntowaniem dyscypliny i sprawności wśród swych marynarzy. Widocznie jednak musiał to być bardzo zły materiał, skoro nie dało się z niego nic zrobić, z takim materiałem nikt nie potrafiłby odnieść zwycięstwa. Nie lepszy od załogi był i materiał okrętowy. Przyczyna więc klęski nie była nieudolność wodza, jeno narzędzie, które dano mu do ręki. Cóż pocnie choćby najlepszy szermierz, gdy przy pierwszym złożeniu się klinga prysnie mu w kawałki? Błędem Roźdestwiewskiego było to chyba, że wpłynął do cieśniny Koreańskiej bez dokładnego jej zbadania przez służbę wywiadowczą. Ale i tu niedostateczna sprawność ludzi i okrętów musiała sprawić dużo złego.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Sprawozdanie admirała Enquista.

Petersburg. (Pet. ag. tel.). Car Mikołaj otrzymał od kontradmirała Enquista z Manili telegram datowany dnia 5 bm. Enquist donosi, że dnia 27 maja o godz. 1 m. 45 po południu flota rosyjska spostrzegła na północy pomiędzy wyspą Tsuszima a Kotuszima flotę japońską. Zaczęła się walka. Taktyka Japończyków skierowana była ku temu, ażeby floty rosyjskiej nie przepuścić do Władywostoku. Pancerniki znajdujące się na czele floty rosyjskiej były przez Japończyków ostrzeliwane; dziewięć japońskich krążowników i jeden pancernik wzięły za cel swego ognia. Rosyjskie krążowniki musiały podczas całej walki operować przeciw tym okrętom, co było połączone ze szkodą naszych okrętów przewozowych. Po walce, która trwała 50 minut, „Ostabiła” i „Borodino” stały się niezdolne do walki; także „Kniaź Suworów” niebawem nie mógł się trzymać w walce; na pokładzie jego wybuchł pożar. Flota nasza uczyniła zwrot, celem osłonięcia „Suworowa”. W tej chwili znajdował się „Aleksander III” na czele floty.

Przy drugim starciu zatonał „Ural”, a załogę jego wyratował okręt transportowy „Anadyr”. Taktyka Japończyków, których okręty były o wiele szybsze od rosyjskich, zmusiła eskadrę rosyjską do obracania się w kole około własnych okrętów transportowych i torpedowców, gdy tymczasem Japończycy obracali się w kole zewnętrznem. Z powodu mniejszej szybkości okrętów rosyjskich trudno było opuścić to stanowisko. Jednakże udało się flocie rosyjskiej przed zachodem słońca znowu uzyskać kurs północny. W owej chwili sygnalizował torpedowcy, że admirał Roźdestwiewski oddał komendę w ręce admirała Niebogotowa. „Imperator Aleksander III.” opuścił szeregi walczących okrętów, bo był ciężko uszkodzony. „Borodino” pozostał na czele i był narażony na skombinowany ogień nieprzyjaciela. Przy zachodzie słońca „Borodino” dał ostatni swój strzał i zatonał. Flota rosyjska płynęła wówczas w kierunku południowym. Brakowało już okrętów: „Kniaź Suworów”, „Borodino”, „Ostabiła”, „Kamczatka” i „Ural”.

Krążowniki, pozostające pod moją komendą, otrzymały ciężkie uszkodzenia podczas walki. W nocy zaczęły się ataki torpedowe; o ich skutkach nie mogę nic donieść, ponieważ nie mogłem rozróżnić okrętów rosyjskich od japońskich. Używałem kilkakrotnie ująć na północ, ale liczne ataki nieprzyjacielskie zmusiły mnie do obracania kursu południowego. Nie wiedząc, gdzie się flota znajduje, postanowiłem dnia 28 maja, widząc, że jestem narażony na napad ze strony całej floty japońskiej, skierować swe ciężko uszkodzone statki do Manili. Także brakowało nam już węgla. Zachowania się załogi nie można docie chwalić.

Anglia w Azji wschodniej.

Londyn. (Tel. wł.) Skutkiem zwycięstwa Japończyków nad flotą Roźdestwiewskiego w cieśninie Koreańskiej, Anglia znacznie, zmniejszy swoją eskadrę na morzu wschodnim.

Z Mandżurji.

Londyn. (Tel. wł.). *Times* donosi z Tokio: Według urzędowych wiadomości, Japończycy posuwają się powoli w kierunku Kirynu. Japońskie straż przednie wyparły rosyjską kawalerję.

Tokio. (Urządowanie). Japończycy wyparli dnia 4 b. m. rano Rosjan z wyżyny, położonej na północ od Liangszajhuan i zajęli te pozycje. Tego samego dnia Japończycy obsadzili jeszcze kilka innych miejscowości na północ od Czangczu.

Nowy okręt rosyjski.

Petersburg. Wczoraj w południe odbyło się w dokach pułkowskich spuszczenie na wodę krążownika minowego „Dobrowola”.

Początek rokowań pokojowych.

Akcja pokojowa prezydenta Stanów Zjednoczonych Roosevelta odniosła pomyślny skutek, gdyż tak Rosja jak i Japonia przyjęły do wiadomości jego notę w sprawie pokoju i zgodziły się na propozycję w niej zawartą. Nota ta została wysłana do rządów japońskiego i rosyjskiego we czwartek popołudniu, po poprzednim zapewnieniu się w Tokio i w Petersburgu, że propozycja będzie dobrze przyjęta. Zatelegrafowana została do obu stolic i tam przez akredytowanych w nich reprezentantów Ameryki doręczona obu monarchom.

Nota ta opiewa: „Uważam obecną chwilę za odpowiednią, żeby w interesie całej ludzkości starać się, o ile możliwości, przyczynić się do zakończenia tej strasznej, krwawej wojny. Stany Zjednoczone są zarówno z Japonią jak i Rosją związane węzłem przyjaźni i wzajemnej życzliwości i dlatego interesują się żywo losem obu państw. Proszę usilnie rządy japoński i rosyjski, aby nie tylko w ich własnym interesie, lecz w interesie całego świata cywilizowanego, którego postęp wstrzymuje wojna, weszły w bezpośrednie

rokowania pokojowe, i proponuję, żeby te rokowania były prowadzone wyłącznie między oboma rządami wojny państwami.

„Jestem za tem, aby rosyjscy i japońscy pełnomocnicy, bez jakiegokolwiek pośrednictwa zebrał się w celu rozważenia, czy możliwą jest zgoda obu państw na warunki pokojowe. Proszę rządy Japonii i Rosji, żeby zgodziły się na takie zebranie pełnomocników i jestem gotów wszystko uczynić, co będzie w mej mocy i żeby oba mocarstwa mogły skorzystać z moich usług przy układaniu tymczasowego rozejmu, wyborze miejsca i czasu zjazdu pełnomocników. Będę się bardzo cieszył, gdy moje usługi odniosą skutek, gdyż jest mojem usilnem dążeniem doprowadzić do skutku to zebranie, którego wynikiem ma być nastanie pokoju, oczekiwanego przez cały świat z upragnieniem”.

Pomimo więc wysłanych urzędowanie i półurzędowanie do pism zagranicznych zaprzeczeń, iż Rosja nie myśli o pokoju i zdecydowaną jest dalej prowadzić wojnę, okazało się, że przecież carat nie chce się angażować w dalszą wojnę i ponosić dalszych klęsk, lecz zgodził się na inicjatywę pokojową prezydenta Roosevelta. Wkrótce więc rozpoczna się rokowania pokojowe i da Bóg, położą koniec tej strasznej i krwawej wojnie, w której polało się także tyle krwi polskiej.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Londyn. Korespondent *Morning Post* z Waszyngtonu, podaje następujący szczegółowy opis przedwstępnego porozumienia się między Rooseveltem a Rosją i Japonią.

Formalne wręczenie noty Roosevelta z 8 b. m. obu mocarstwom, prowadzącym wojnę, poprzedziła poufna wymiana zdań z rządami w Petersburgu i Tokio; na tej podstawie ustalono tekst noty. Rosja oświadczyła dnia 7 b. m. gotowość przyjęcia propozycji Roosevelta, a uczyniła ten tylko warunek, że wiadomość o przyjęciu ma być dopiero wtedy ogłoszona, aż propozycja Roosevelta zostanie urzędowanie podana do wiadomości, aby przygotować publiczną opinię w Rosji. Gdy Japonia na to się zgodziła, została następnego dnia nota Roosevelta doręczona obu rządów za pośrednictwem ambasadorów, a Roosevelta w myśl umowy notę ogłosił. Rosja zgodziła się na propozycję Roosevelta, ale poprzednio daremnie starała się moralnie zobowiązać Stany Zjednoczone, aby one przeprowadziły złagodzenie niektórych warunków, jakie zamierza postawić Japonia.

Waszyngton. (B. Reuters). Odpowiedzi Rosji i Japonii na notę prezydenta Roosevelta w sprawie rokowań pokojowych nadeszły tu wczoraj wieczorem. Oba mocarstwa przyjmują propozycję Roosevelta i wyrażają mu podziękowanie za to, że ofiarował swe dobre usługi. Tekstu odpowiedzi nie ogłoszono. Jak słychać, Francja popierała od początku usiłowania Roosevelta i wpłynęła na Rosję, by ta przyjęła propozycję Roosevelta.

Londyn. *Standard* donosi z Waszyngtonu, że między Rosją a Japonią zostanie ułożone sześciotygodniowe zawieszenie broni, które można już uważać, jako milczące rozpoczęcie. **Waszyngton.** Miejsce zebrania się delegatów pokojowych zaproponować ma Japonia. Na tem zebraniu podadzą japońscy pełnomocnicy do wiadomości Rosjan warunki Japonii, poczem warunki te będą bezzwłocznie przesłane carowi Mikołajowi. Jeśli car uzna je za możliwe do przyjęcia, przystąpią pełnomocnicy prawdopodobnie w Waszyngtonie do ułożenia pokoju.

Z caratu.

(Tel. „Dziennika Polskiego”).

Aresztowanie „bundowców”.

Wilno. Podczas onegdajszego posiedzenia rewolucyjnego komitetu, nazwanego „Bundem”, aresztowano jedenastu uczestników. Zgromadzenie zajmowało się obradami nad programem obalenia obecnego systemu państwowego.

O zwolnieniu soboru narodowego.

Charków. Rada gubernarska gubernji oświadczyła na ostatnim posiedzeniu, że rząd doszczętnie zbankrutował, wobec czego brak mu moralnego prawa kierowania wewnętrzną i zewnętrzną polityką. Rada uznała za rzecz nieodzowną natychmiastowe zwolnienie zastępstwa ludów.

Demonstracje antirządowe.

Moskwa. (Tel. wł.) W sobotę urządzili tutejsi studenci antirządową demonstrację. Około 1.000 osób przeciągało ulicami, wznosząc okrzyki: „Precz z wojną!” Przyszło do starcia z policją. Demonstranci rozrzucaли proklamację, wzywającą rząd do zakończenia wojny. Przed pałacem namiestnikowskiim kozacy rozprzeczili demonstrantów.

Mińsk. Wczoraj wieczorem odbyły się na dwu ulicach manifestacje przeciw rządowi przy udziale przeszło 3.000 robotników. Demonstranci dali liczne strzały w powietrze.

Projekt Bułygina.

Petersburg. *Prawit. Wiestnik* donosi, że rada gabinetowa ukończy za kilka dni obrady nad regulaminem wyborczym reprezentacji ludów i przystąpi do szczegółowych obrad nad projektem Bułygina.

Petersburg. Pet. ag. tel. donosi, że rozszerzona w zagranicznych dziennikach pogłoska, jakoby hr. Lambsdorff miał ustąpić z urzędu ministra spraw zagranicznych, jest zupełnie nieprawdziwą.

Z Królestwa.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Wizytacja biskupa w Chelmie.

Chelm. (Pet. ag. tel.). Po raz pierwszy od 40 lat odwiedził wczoraj miasto Chelm katolicki biskup lubelski. Ludność witała ks. biskupa gorąco i urządziła podczas całej drogi owacje. Przez odświętnie przybraną bramę triumfalną odbył ks. biskup ingres do kościoła.

Zerwanie Unji szwedzko-norweskiej.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Chrystiania. Wobec obawy, wyrażonej w pismach zagranicznych, iż samojedna Norwegia mogłaby się dać wciągnąć w polityczne kombinacje tego lub owego mocarstwa, reprezentant pisma *Verdensgang* zapytał prezydenta storkingu Bernera i ministra spraw zagranicznych Leolanda, czy pogłoski te oparły się na jakichś podstawach. Berner odpowiedział, iż Norwegia zachowa zupełną neutralność i trzymać się będzie zdaleka od wszelkich kombinacji politycznych. Jest nadzieja, iż po uregulowaniu stosunków na półwyspie, Norwegia wraz z Szwecją i Danią poczyni wszelkie kroki celem wzajemnego porozumienia państw północnych, co przez rozwiązanie unji będzie umożliwione, gdyż znikną wszystkie dotychczasowe spory między Norwegią a Szwecją.

W tym samym duchu wyraził się także minister Leoland, który nadto dodał, iż wszelkie polityczne kombinacje z jakimiś mocarstwami, stanowiłyby dla Norwegii wielkie niebezpieczeństwo.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Izba panów.

Wiedeń. Najbliższe posiedzenie Izby panów odbędzie się 21 czerwca, ewentualnie także 23 b. m. Na porządku dziennym między innemi umieszczono taryfę celną.

Sytuacja na Węgrzech.

Wiedeń. Baron Fejervary był wczoraj o godzinie 10 rano na półtoragodzinnem osobnem posłuchaniu u cesarza. Następnie zabawił przez pół godziny w kancelarii gabinetowej, poczem odwiedził Gołuchowskiego i Pitreicha. O godzinie 5 wieczorem odjechał do Pesztu.

Wiedeń. Przybyli tu z Pesztu minister skarbu Lukacs i minister Fejervary.

Budapeszt Przybył tu baron Geza Fejervary.

Wiedeń. (Tel. wł.). Ostateczny krok rozstrzygający w sprawie utworzenia gabinetu Fejervary'ego został zrobiony. Fejervary był na półtoragodzinną audiencję u cesarza, a następnie konferował w kancelarii gabinetowej, oraz z ministrami Gołuchowskim i Pitreichem, prawdopodobnie w sprawie traktatów handlowych i programu wojkowego. Fejervary odjechał popołudniu do Budapesztu.

Pismo odręczne, mianujące go kierownikiem gabinetu, ukaże się w tych dniach, poczem Fejervary przedstawi cesarzowi skład gabinetu. Tisza będzie z końcem bieżącego tygodnia na audiencji pojeźnialnej.

Były minister skarbu, Lukacs, bawi tu — jak sam oświadczył — w sprawach osobistych; prawdopodobnie jednak będzie przyjęty na audiencji, by wydać swą opinię o położeniu finansowem.

Konwencja między Anglią a Austro-Węgrami.

Londyn. Zagraniczny urząd ogłasza tekst zawartej dnia 11 stycznia w Londynie, a dnia 17 maja b. r. ratyfikowanej konwencji między Anglią a Austro-Węgrami, dotyczącej regulowania pewnych spraw w drodze sądu rozjemczego. Umowa ta jest podobną do zawartych już dawniej przez Anglię z innemi mocarstwami konwencji o sądach rozjemczych.

Sprawa Marokka.

Paryż. *Temps* pisze: Byłoby o wiele prościej i szybciej, gdyby Niemcy chcieli zamiast zwolania konferencji międzynarodowej, porozumieć się z Francją w sprawie Marokko. Byłoby to też dowodem przyjaźni obu państw.

Podróż króla hiszpańskiego.

Londyn. Król Alfons hiszpański, odjechał w sobotę, pojeźnialny na dworcu przez króla Edwarda i ks. Walji.

Hendaye (we Francji). Król Alfons przybył tu wczoraj o godzinie 7 rano. Prefekt powitał króla w imieniu prezydenta Loubeta, dając wyraz uczuciom przyjaźni prezydenta rzeczpospolitej ku królowi. Król wystąpił do Loubeta telegram z serdecznem pozdrowieniem. Wśród owacy publiczności odjechał król w dalszą drogę. Wypadku nie było.

Zamordowanie wicekonsula w Marokku.

Paryż. (Ag. Hawasa) z Tangeru donoszą: Na wicekonsula angielskiego i austro-węgierskiego w Mazagan (miasto portowe w Marokku), nazwiskiem Maddane, napadli d. 9 bm. Arabowie okradli go i zamordowali. Żonę jego napastnicy ciężko zranili. Zastępcy Anglii i Austro-Węgier wystosowali do sultana energiczny protest. Mordercy uciekli.

Wiedeń. Ubiegłej nocy zmarła w swym pałacu wskutek ataku apoplektycznego wdowa księżna Marja Kinsky w 70 roku życia. Zmarła była córką księcia Karola Liechtensteina a siostrą pierwszego wielkiego ochmistrza dworu Rudolfa ks. Liechtensteina. Zwłoki przewiezione będą do Hermanmiesiec w Czechach.

Sztokholm. Minister wyznał dr. Friesen zmarł wczoraj wieczór.

Hamburg. Ks. Ferdynand bułgarski odjechał wczoraj wieczór do Frankfurtu n. M.

Kronika z ostatniej chwili.

Kongres botaniczny. Wiedeń. (Tel.) Wczoraj otwarto międzynarodowy kongres botaniczny w obecności ministra rolnictwa, zastępcy ministra oświaty, burmistrza Luegera i wielu innych.

Wiedeń. (Tel.) Z okazji kongresu otwarto wczoraj w oranżerii w Schönbrunnie wystawę botaniczną w obecności ministra rolnictwa, zaproszonych gości i uczestników kongresu.

Dział ekonomiczny.

— **Dostawy dla kolei.** Według obwieszczenia ogłoszonego w *Gazecie lwowskiej* rozpisuje dyrekcja kolei państw. we Lwowie ofertę na wykonanie budynku dla dwóch zbiorników na wodę i studni w stacji Radymnie. Koszt

wykonania dotyczących robót obliczono na kwotę 19.192 koron. Dyrekcja kolei państwowych przyjmowała będzie oferty najpóźniej do godziny 12 w południa dnia 19 czerwca 1905. Podręczniki dla budowy, przejrane być mogą w dyrekcji kolei państwowych we Lwowie w oddziale konserwacji i budowy kolei, III piętro, drzwi I. 308, III piętro.

Wiedeń 10 czerwca. Zamknięcie giełdy o godz. 2 min. 30. Akcje austr. Zakładu kredyt. 664 50, Akcje węg. Zakł. kred. 782—, Akcje Anglobanku 306 25, Akcje Unionbanku 541 50, Akcje Laenderbanku 454—, Akcje Bankverleinu 552 50, Akcje Bodencredit 1017—, Akcje galic. Banku hipotecznego 550—, Akcje kolei państw. 563 75, Akcje kolei połud. 87—, Koiel Elbethal 440 75, Akcje kolei Północnej 5820, Akcje kolei Czernowieckiej 587—, Akcje Alpinu 531—, Akcje Rima Muranji 552 25, Akcje praskiego Towarzystwa żelaznego 2675, Akcje fabryki broni 601—, Akcje tureckie tytoniowe 372 50, Akcje galic.-karpac. towarz. naftowego 975 50, Oblig. węg. Indemn. 97 45, Renta majowa 100 50, Austr. renta koron. 100 45, Węgierska renta kor. 97 75, 56 l. listy Towarz. kred. ziem. 100—, 4 proc. listy Banku hipot. 99 10, 4 i pół proc. listy Banku hipot. 101 90, 5 proc. listy Banku hipot. 111 50, 4 proc. listy Banku krajowego 100—, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 102 15, 5 1/2 proc. obligacj. kom. Banku krajow. 102 75, 4 proc. galic. oblig. propin. 100 10, 4 proc. gal. poź. kraj. z r. 1893 100 10, 4 proc. pożyczka m. Lwowa 98 50, Losy uroczelie 143—, Marki 117 37, Ruble 253 25.

— **Wiedeń** 10 czerwca. Kursy giełdy wiedeńskiej.

a) Losy procentowe: Austr. zakł. kr. z oblig. p. z r. 1880 3 proc. 305 50, Austr. zakł. kred. z ob. p. z r. 1880 3 proc. 306 50, Tow. żegluga na Dunaju 100 —, 4 proc. 274 50, Pożyczka austriacka 100 —, 4 proc. 106 —, b) bezprocentowe Budapeszteńskie (Basilla) 5 zł. 26 80, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 482 50, Clary 40 zł. m. k. 156—, Pożyczka m. Instruk 20 zł. 78—, Losy m. Krakowa 20 zł. 89—, Pożyczka m. Lublany 41 zł. 66 —, Clary 40 zł. 163 —, Palfy 40 zł. m. k. 175—, Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 57 75, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 37 80, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 64—, Salma 40 zł. m. kon. 214—, Pożyczka salubunka 30 zł. 74 50, Tureckie oblig. prem. kolej. po 400 fr. 142 75, Losy komunaine m. Wiednia z r. 1874 539 50.

— **Berlin** 10 czerwca. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kreity 208 90, Staatsbahny 142 40, Discont Comandit 190 10, Berlinische Towarz. handl. 170 40, Laura 266 40, Bochum 246 75, Kolej połud. wschodnio-pruska —, Ruble za gotówkę 216 —, Kolej warsz.-wied. 125—, Kolej morza Śródziemnego 94—, Kolej Meridionalna 154 10, Losy tureckie 137 50, Renta włoska —, „Berliner” kopalnía węgla 213 75, Kolej Marienb.-Mławka —, Konsolidacja —, Lombardy 18 40, Kolej Henry 118 25, Niemiecki bank narodowy 132 50, Kanada Profered 147 20, Akcje żegluga hamburskiej 151 50, Warszawa krótkie (Kurz Warschau) —, Huta „Donnersmark” 263 50.

— **Berlin** 10 czerwca. Austrjackie banknoty 85 25, spirytus —.

— **Frankfurt** 10 czerwca. Austrjackie kredyty 269 —, Kolej państw —, Diskonto 188 50, Laura —.

— **Paryż** 10 czerwca. 4 procentowa renta 99 67, marka 31 35.

Nadesłane.

Dr. Adam Greliński

ordynuje w chorobach dróg moczowych od godziny 2—4 popoł.

Lwów, ul. Sykstuska 37, I. piętro. 732

PISZCZANY.

Najznakomitsze zdrojowisko siarczano-mulowe dla reumatyków w cierpieniach stawów i kości po złamaniach i zwichnięciach, w podagrze, nerwobolach, zwłaszcza przy ischias. — Sezon od dnia 18 maja

